

IP GENERATION

✕ ВІНАХОДИ ✕ З ВИКРАДЕНОГО ДИТИНСТВА

Історії про дітей та молодь, які змінюють світ.
Своїм натхненням. Своїми ідеями. Своїм прикладом.

ПЕРЕДМОВА

Мріяти, фантазувати, гратися безтурботно. Вигадувати щось своє, нове, і вірити, що креативні рішення та нестандартні розробки здатні змінювати світ. У дитинстві це відчуття природне: старанність, наполегливість і творчість ніби гарантують, що добро переможе, а мрії здійснюються.

Війна різко змінила контекст, але не забрала головного – здатності мріяти й творити. Вона лише зробила мрії дорослішими. Щороку 17 січня світ відзначає Міжнародний день дітей-винахідників, і для України це нагадування звучить особливо виразно: навіть у найскладніші часи дитяча винахідливість не зникає, а знаходить новий сенс – працювати заради життя, безпеки та спільної Перемоги.

Мрії мирного часу і мрії воєнного часу справді різняться. Колись уява легко переносила нас до подорожей галактикою, машини часу чи суперсили, яка здійснює бажання. Сьогодні в центрі мрій – розробки, що захищають від ракет і «шахедів», рятують життя, підтримують захисників і допомагають громадам вистояти та діяти впевнено під час протистояння ворогу. Та незмінним залишається спільне: сміливість уявляти і готовність втілювати задумане.

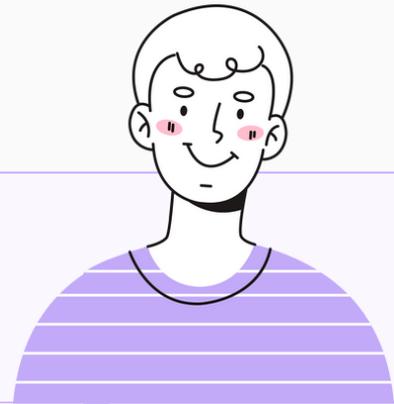
Винахідництво в ці роки стало не лише творчим процесом, а й мовою спротиву та відповідальності. Це «суперсила» винаходу – можливість протистояти ворогу. Це «цінність» винаходу – здатність підтримати тих, хто боронить країну, і врятувати життя. Це також власний внесок у майбутнє – конкретна дія, яка наближає Перемогу.

Цим виданням ми хочемо поділитися історіями й досягненнями юних українських творців, які вже залишають помітний слід у часи війни. Деякі їхні розробки з'явилися як відповідь на реальні потреби і вже застосовуються на практиці. Це приклади, що нагадують: мрії здійснюються. І часто вони дають нам більше, ніж ми могли уявити – якщо їх не боятися і наполегливо втілювати.

Непробивний шолом для військових

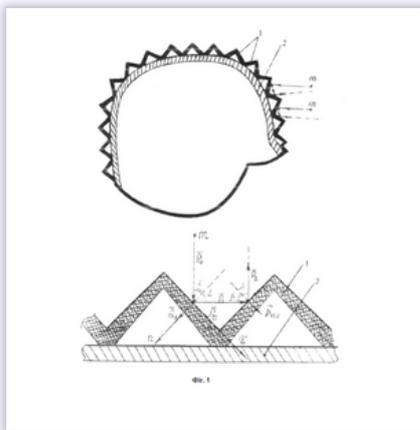
Автор: Павло Стельмах

Науковий керівник: Віктор Бернацький

Корисна модель

12-річний учень школи №25 з Рівного Павло Стельмах у 2015 році створив разом з науковим керівником надміцний шолом для військових. Секрет криється саме в особливості поверхні – пірамідках правильної форми зі сталі або кевлару (в момент розробки, хлопець виготовив їх з пластиліну). Такий шолом здатен захистити від будь – якого осколку і куль.

Патент на корисну модель
«Каска військова рельєфна»
№ 111895

Патент:
№ 111895

Рік створення:
2015

Детальніше тут:

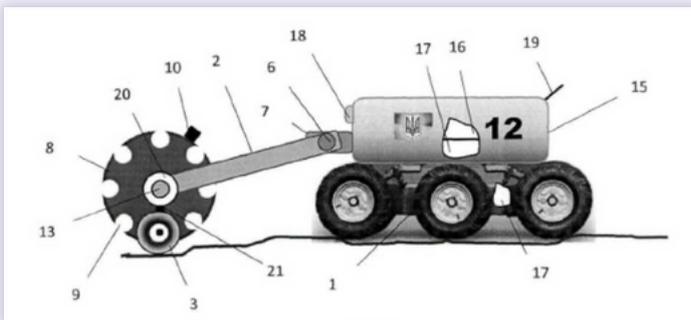
Саперна платформа для пошуку розтяжок

Автори: Олександр Андреев,
Ярослав Боровий, Валентина Борова,
Микола Віднічук, Іван Крехтун

Корисні моделі

Шість корисних моделей було запатентовано у 2021 році, ще кілька заявок подано у 2022-му. Загалом – 65 винаходів. І все це створюють для ЗСУ школярі-науковці Рівненщини. Їхні розробки неодноразово отримували визнання на різноманітних міжнародних конкурсах.

Патент на корисну модель
«Дистанційно керована саперна
платформа для розшуку розтяжок
та їх знешкодження»

Патент:
№149045

Рік створення:
2021

Детальніше тут:

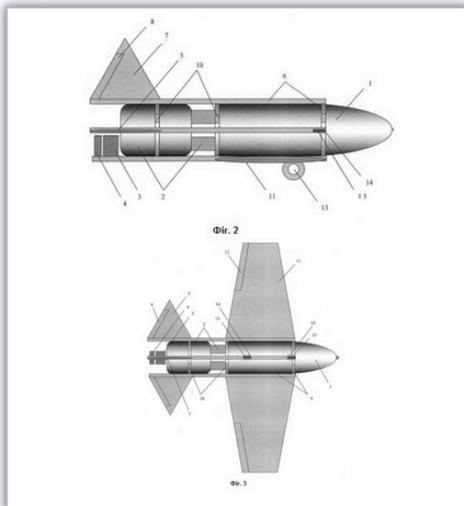

Безпілотні літальні апарати

Автори: Олександр Андреев,
Ярослав Боровий, Микола Віднічук,
Арсен Мороз

Корисні моделі

Патент на корисну модель
«Безпілотний трансформер
планер-бомба»

Патент:
№ 102180

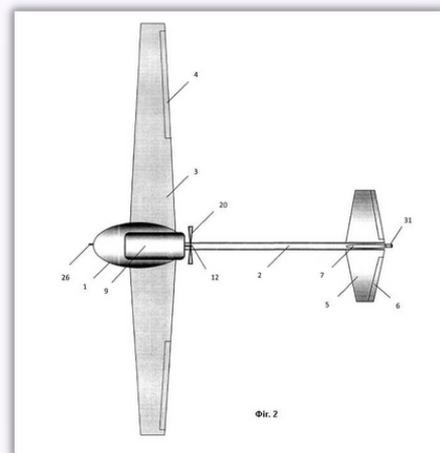
Рік створення:
2015

Патент:
№ 105675

Рік створення:
2016

Патент на корисну модель
«Роздувальний безпілотний
літальний апарат»

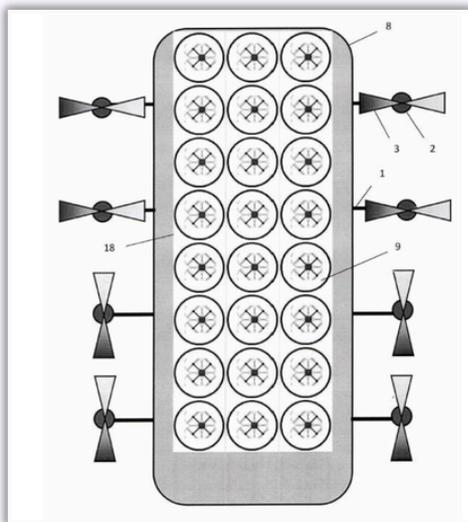
Саперна платформа для пошуку розтяжок

Автори: Олександр Андреев,
Ярослав Боровий, Валентина Борова,
Микола Віднічук, Михайло Ярошук

Корисна модель

Винахідливість, креативність та рішучість цих юних геніїв, задля спільної Перемоги, просто вражає! Вони змогли поєднати інженерне мислення, командну роботу та розуміння потреб військових, створивши пристрій, що допомагає виявляти розтяжки й мінімізувати ризики для саперів.

Патент на корисну модель
«Бойовий мультикоптеронесець»

Патент:
№ 146483

Рік створення:
2021

Детальніше тут:

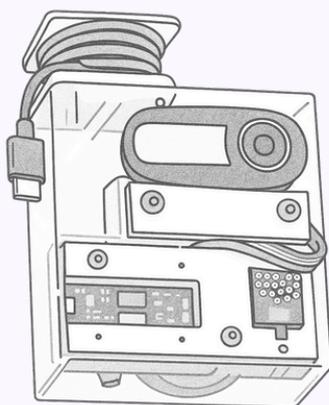
Пристрій для відстеження перешкод

Автор: Захар Щурко

16-річний Максим Шумаков у 2022 році розробив пристрій, який дозволяє безпілотникам відстежувати перешкоди та орієнтуватися навіть у складних умовах. Його технологія реагує на спроби ворога «глушити» сигнал або збивати навігацію та допомагає дрону автоматично повернутися на стартову позицію.

Пристрій аналізує зміни в русі, визначає напрямок зльоту та фіксує ключові параметри, завдяки яким безпілотник може «згадати» маршрут навіть без GPS. Розробку Максим створив, щоб допомогти українським військовим – і його ідея вже привертає увагу як перспективна для практичного застосування.

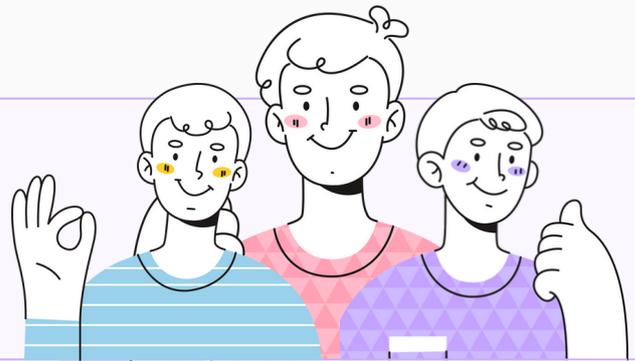
Рік створення:
2022

Детальніше тут:

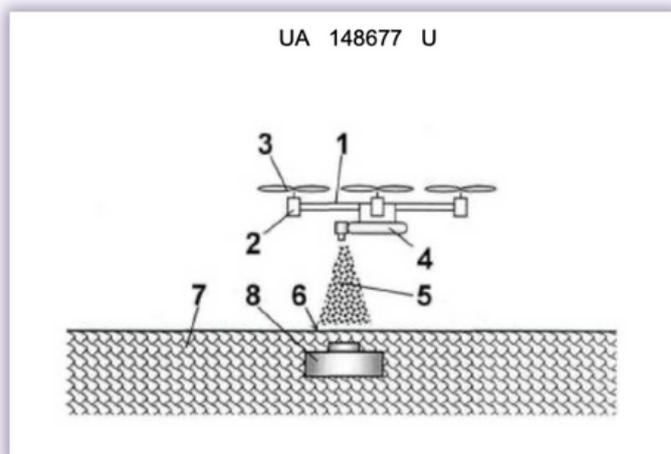
Дрон-міношукач

Автор: Ігор Клименко, Ігор Мікульонок, Олексій Матвійчук
Науковий керівник: Олег Козленко

Корисна модель

Ігор Клименко, учень 11 класу Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ», разом із командою розпочав роботу над ідеєю дрона-міношукача ще у 2014 році. У 2021 році їм вдалося створити повноцінну розробку, яку можна переносити навіть у звичайному наплічнику. Такий дрон здатний виявляти вибухонебезпечні об'єкти як на поверхні, так і під землею, роблячи процес розмінування значно простішим і безпечнішим для людини.

Патент на корисну модель
 «Безпілотний літальний апарат»

Патент:
 № 148677

Рік створення:
 2021

Детальніше тут:

Антисептичні гідрогелеві пов'язки

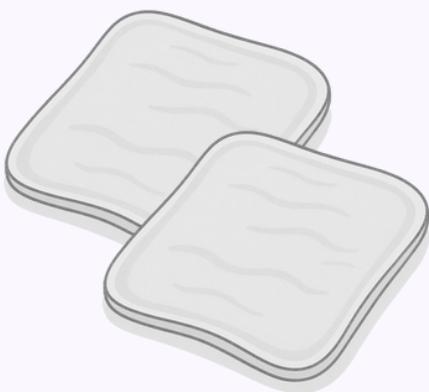
Автори: Ірина Дронь, Наталія Носова, Марія Яковів, Марта Букартик, Анна Стасюк, Сергій Варваренко, Олена Борденюк, Ольга Майкович, Наталія Майкович, Станіслав Воронов

Науковий керівник: Володимир Самарик

Корисна модель

У 2020 році студенти Національного університету «Львівська політехніка» разом із професорами створили гідрогелеві пов'язки для пришвидшення загоєння ран при опіках та надання першої медичної допомоги. Це перші пов'язки, виготовлені з натуральних матеріалів.

Гідрогелеві пов'язки допомагають у лікуванні траншейної «стопи», дрібних поранень, а також пришвидшують загоєння ран при опіках.

Патент:

№143783

Рік створення:

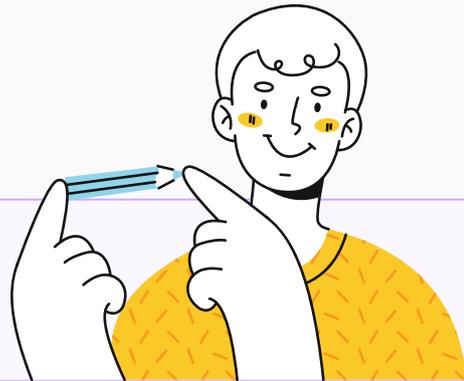
2020

Детальніше тут:

Дрон-міношукач

Автор: Юрій Тумир

Одинадцятикласник Юрій Тумир у 2022 році створив власний «Дрон-міношукач». Його квадрокоптер оснащений системою, яка здатна розпізнавати розмір і тип міни, автоматично обстежувати територію за заданим маршрутом і фіксувати координати небезпечних об'єктів. Завдяки такій розробці дрон може значно полегшити роботу саперів, підвищити безпеку під час розмінування та допомогти швидше очищати території від вибухонебезпечних предметів.

Рік створення:
2022

Детальніше тут:

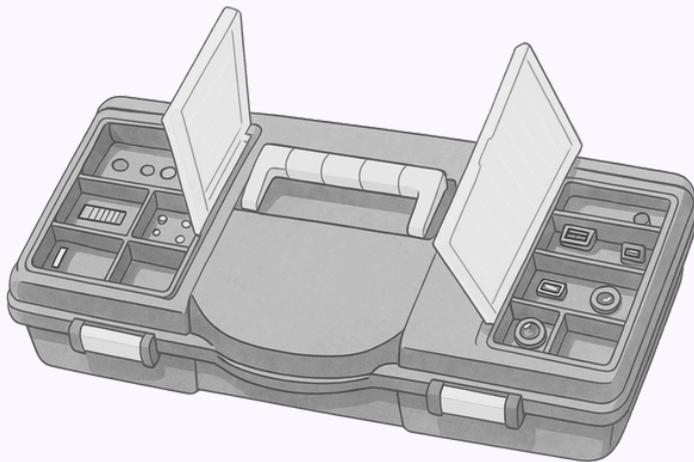

PowerBank

Автор: Захар Щурко

15-річний школяр зі Львова Захар Шкурко у 2022 році розробив надпотужний PowerBank для ЗСУ, який здатний заряджати різні пристрої, працює тихо та не видає позицій військових. Конструкція передбачає одночасну зарядку кількох девайсів і забезпечує високу витривалість у польових умовах.

Рік створення:
2022

Детальніше тут:

Консерва-термоакумулятор

Автор: Олександр Ліпатніков

Реалізовано: спільно з Українським католицьким університетом та Львівською свічковою мануфактурою.

З 2019 року Олександр Ліпатніков разом із батьком виготовляли «окопні свічки». А у 2022 році їм вдалося вдосконалити пристрій та розробити «консерву-термоакумулятор» – джерело світла, засіб для обігріву тіла та нагрівання їжі. Наразі «консерва-термоакумулятор» виготовляється у Львівській свічковій мануфактурі.

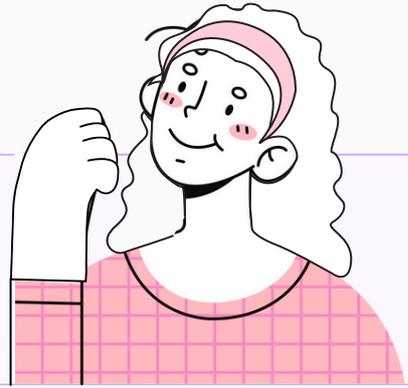
Рік створення
2019

Детальніше тут:

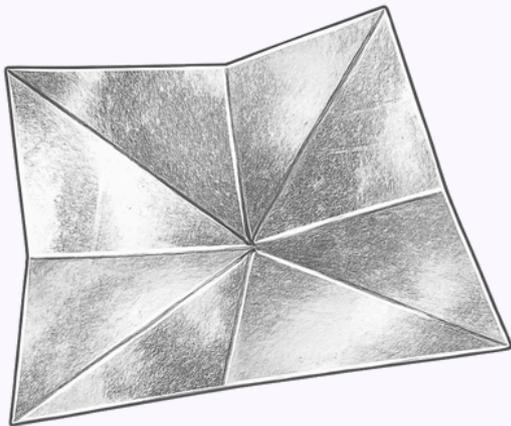

Розсікач диму

Автор: Анастасія Лівочка
Науковий керівник: Віктор Колдун

Винахід

16-річна Анастасія Лівочка у 2015 році створила «Розсікач диму» – пристрій з оцинкованої жерсті, завдяки якому дим, що виходить з польової печі, розсіюється по місцевості. Саме завдяки цьому складніше визначити локацію військових, звідки йде тепло. Цей пристрій легкий у використанні і відразу привернув увагу волонтерів з АТО.

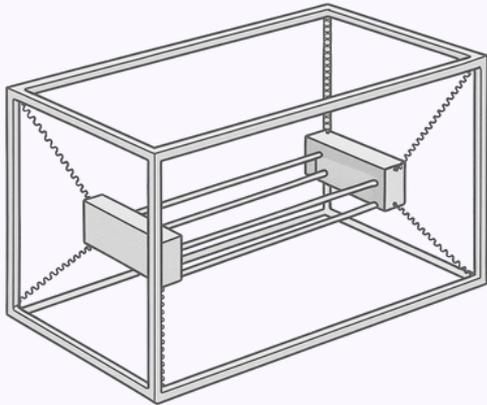
Рік створення:

2015

[Детальніше тут:](#)

Підвіс для безпечного транспортування поранених

Інша розробка Анастасії, що була створена в 2016 році – підвіс для безпечного транспортування поранених. Конструкція дозволяє, незважаючи на швидкість переміщення та якість дорожнього покриття, залишатися в незмінному положенні. Перевагою є простота та легкість виготовлення і експлуатації конструкції.

Рік створення
2016

Детальніше тут:

ПІСЛЯМОВА

Сподіваємося, що це видання допомогло побачити: ідеї та розробки дітей мають цінність, а інтелектуальна власність дає інструменти, щоб цю цінність зберегти й розвинути. Для юного творця важливо з раннього етапу фіксувати авторство й внесок у команді, зберігати матеріали роботи (ескізи, прототипи, версії, дати) та за потреби своєчасно подбати про правову охорону. Якщо йдеться про винахід або корисну модель, ключовим є коректний опис суті рішення, адже саме він визначає обсяг майбутнього захисту. Так само важливо пам'ятати, що реєстрація та підтримання прав у чинності потребують уваги впродовж усього строку їх дії.

Окремо варто підкреслити: будь-які правила й інструменти працюють лише тоді, коли вони підтримують мотивацію дитини творити. Дитяча творчість це вже справжня цінність, яка формує голос, стиль, сміливість думати і пропонувати рішення. Коли дорослі помічають зусилля, визнають авторство, бережно ставляться до ідей і допомагають «зробити правильно», дитина зберігає головне – бажання пробувати знову, вдосконалюватися і не відмовлятися від власних задумів через страх помилки.

IP Academy відкрита до практичної співпраці з закладами освіти й педагогами. За запитом надаються консультації та навчальні формати щодо впровадження знань про інтелектуальну власність в освітній діяльності, зокрема: підготовка внутрішніх правил і підходів для школи, оформлення співавторства в учнівських і наукових проєктах, а також базові кроки захисту та правомірного використання матеріалів у конкурсах і публікаціях. Запитання, пропозиції та потреби вчителів є важливою основою для подальшого вдосконалення матеріалів і практик.

IP Generation – натхненник, що розповідає історії дітей і підлітків, які мріють, фантазують, візуалізують та втілюють власні ідеї у різноманітних творіннях. Це альманах реальних історій, що надихають дітей, молодь, батьків, педагогів та всіх, хто підтримує розвиток креативності з раннього віку. Завдяки невігаданим історіям про авторів різноманітні творів, винаходів, промислових зразків та інших об'єктів права інтелектуальної власності, натхненник демонструє, що інтелектуальна власність є важливим нематеріальним активом, а її творцями можуть бути й діти завдяки власному потенціалу та здібностям.

Інформація про юних винахідників та створені ними розробки наведена станом на 2023 рік.

У разі, якщо у Вас є запитання чи пропозиції щодо подальших ініціатив з цього напрямку або Ви бажаєте поділитися історією про шедеври Ваших дітей, звертайтеся листом на електронну пошту: ip.academy@nipo.gov.ua.

IP Generation. Винаходи з викраденого дитинства / упорядники Кулініч О., Коваль Д., художнє оформлення Шистя П., Третьякова Г. К.: УКРНОІВІ, 2025. 16 с.

© УКРНОІВІ, 2025

© Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0)

Ліцензія © не поширюється на контент у цьому виданні, що не належить УКРНОІВІ. Візуальні елементи: Canva Pro.

Згадування окремих авторів, назв їхніх розробок і творів або організаторів окремих проєктів у цьому виданні не є вираженням підтримки чи рекомендацією з боку УКРНОІВІ. УКРНОІВІ не надає переваги жодному з них порівняно з іншими подібними авторами, проєктами чи ініціативами, які не згадані у виданні.